Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2026/2468

6.11.2026.

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS LĒMUMS (ES) 2026/2468

(2026. gada 5. novembris),

ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2024/2881 piemērošanas vajadzībām nosaka noteikumus attiecībā uz tehnisko informāciju par metodiku, ar kādu nosaka pienesumu no atkārtotas daļiņu suspendēšanās pēc ceļu nokaisīšanas ar smiltīm vai sāli ziemā, kā arī to, kāda attiecīga informācija dalībvalstīm jāsniedz

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2024/2881 (2024. gada 23. oktobris) par gaisa kvalitāti un tīrāku gaisu Eiropai ([1]), jo īpaši tās 17. panta 4. punktu,

tā kā:

(1) Direktīva (ES) 2024/2881 nosaka gaisa kvalitātes standartus un gaisa kvalitātes monitoringa un ziņošanas noteikumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu augstu cilvēka veselības un vides aizsardzības līmeni.

(2) Direktīva (ES) 2024/2881 dalībvalstīm atļauj no pienākuma izstrādāt gaisa kvalitātes plānu izslēgt zonas, kurās daļiņu (PM_{10}) robežvērtību pārsniegumi ir saistīti ar daļiņu atkārtotu suspendēšanos pēc ceļu nokaisīšanas ar smiltīm vai sāli ziemā, ar noteikumu, ka ir veikti saprātīgi pasākumi, lai šādu PM_{10} koncentrāciju samazinātu.

(3) Direktīva (ES) 2024/2881 paredz iespēju, novērtējot atbilstību gaisa kvalitātes robežvērtībām, atskaitīt to pienesumu PM_{10} robežvērtību pārsniegumam, kas saistīts ar ceļu nokaisīšanu ar smiltīm vai sāli ziemā. Minētā pienesuma atskaitīšana neliedz dalībvalstīm rīkoties tā, lai samazinātu tā ietekmi uz veselību.

(4) Saskaņā ar Direktīvu (ES) 2024/2881 Komisijai ir jāsniedz tehniska informācija par to, kā noteikt, ka pārsniegums ir saistīts ar daļiņu atkārtotu suspendēšanos pēc ceļu nokaisīšanas ar smiltīm vai sāli ziemā, un detalizēta informācija par iesniedzamo dokumentāciju un pierādījumiem. Pastāv dažādas metodes, kā pierādīt, ka pārsniegums ir saistīts ar daļiņu atkārtotu suspendēšanos pēc ceļu nokaisīšanas ar smiltīm vai sāli ziemā, un ir paredzams, ka nākotnē šīs metodes vēl mainīsies. Tāpēc ir lietderīgi sniegt tehnisko informāciju par atkārtoti suspendēto putekļu pienesuma konstatēšanu un kvantificēšanu neatkarīgi no izmantotajām metodēm un metodikām, ar noteikumu, ka tās atbilst noteiktiem principiem, kas garantē to robustumu. Tehniskā atbalsta dokuments par to, kā saskaņā ar Direktīvu (ES) 2024/2881 nosakāms, kāds pienesums gaisa piesārņojumam saistāms ar daļiņu atkārtotu suspendēšanos pēc ceļu nokaisīšanas ar smiltīm vai sāli ziemā ([2]), atspoguļo pašreizējās dalībvalstu izmantotās paraugprakses.

(5) Šajā lēmumā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Apkārtējā gaisa kvalitātes komitejas atzinumu,

([1]) OV L, 2024/2881, 20.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2881/oj.

([2]) *Determination of contributions to air pollution attributable to winter sanding and salting of roads – Technical support document on the determination of contributions to air pollution attributable to the re-suspension of particulates following winter sanding or salting of roads under Directive (EU) 2024/2881*, 2026. gada novembris, ISBN 978-92-68-44150-3.

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Definīcijas

Šajā lēmumā piemēro šādas definīcijas:

1) "ceļu nokaisīšana ar smiltīm ziemā" ir minerālmateriālu izkliedēšana nolūkā uzlabot saķeri ar ceļa virsmu;

2) "ceļu nokaisīšana ar sāli ziemā" ir sāls vai sālsūdens, vai sāls šķīduma izkliedēšana nolūkā uzlabot saķeri ar ceļa virsmu;

3) "atkārtoti suspendētas daļiņas" ir daļiņas, kas uzkrājušās uz ceļa virsmas vai ietves un satiksmes vai vēja ietekmē atkal izkliedējušās gaisā;

4) "rupjās daļiņas" ir starpība starp PM_{10} un $PM_{2,5}$ koncentrāciju apkārtējā gaisā;

5) "rupjo daļiņu frakcijas metode" ir metode, ar kuru 50 % rupjo daļiņu frakcijas piedēvē ceļu nokaisīšanai ar smiltīm ziemā;

6) "diena, kurā novērtē pienesumu no ceļu nokaisīšanas ar smiltīm vai sāli ziemā" ir kalendārā diena, kurā Direktīvas (ES) 2024/2881 I pielikumā noteiktā dienas PM_{10} robežvērtība paraugu ņemšanas punktā ir pārsniegta un attiecībā uz kuru dalībvalsts cenšas pierādīt, ka pārsniegums ir saistāms ar daļiņu atkārtotu suspendēšanos pēc ceļu nokaisīšanas ar smiltīm vai sāli ziemā.

2. pants

Principi, pēc kuriem nosaka pienesumu no ceļu nokaisīšanas ar smiltīm vai sāli ziemā

Lai pierādītu, ka PM_{10} robežvērtību pārsniegumi ir saistāmi ar daļiņu atkārtotu suspendēšanos pēc ceļu nokaisīšanas ar smiltīm vai sāli ziemā, dalībvalstis ievēro šādus principus:

a) tās pārliecinoši pierāda, ka pienesums, kas izraisa pārsniegumus, ir nepārprotami piedēvējams ceļu nokaisīšanai ar smiltīm vai sāli ziemā;

b) tās kvantitatīvi nosaka, kāds pienesums piedēvējams ceļu nokaisīšanai ar smiltīm vai sāli ziemā, pietiekami precīzi un pareizi un atbilstoši robežvērtības vidējās vērtības aprēķināšanas periodam;

c) tās pierāda, ka paraugu ņemšanas punkts, kuram pienesumu nosaka, ir reprezentatīvs attiecībā uz platību, ko skar ceļu nokaisīšana ar smiltīm vai sāli ziemā;

d) tās sniedz pietiekamus pierādījumus, ka ir piemērojušas saprātīgus pasākumus ar mērķi samazināt PM_{10} koncentrācijas, kas saistītas ar atkārtoti suspendētām daļiņām;

e) tās sniedz pietiekamu informāciju par to, kāda metode izmantota, lai noteiktu pienesumu no ceļu nokaisīšanas ar smiltīm vai sāli ziemā.

3. pants

Kā nosakāmas dienas ar potenciālu pienesumu no ceļu nokaisīšanas ar smiltīm vai sāli ziemā

1. Dalībvalstis nosaka, kādās dienās ceļu nokaisīšana ar smiltīm vai sāli ziemā var dot potenciālu pienesumu, saskaņā ar 2.–5. punktu.

2. Dalībvalstis nosaka, kādas atkārtotas suspendēšanās epizodes piedēvējamas ceļu nokaisīšanai ar smiltīm ziemā, gadījumos, kad pirms novērtēšanas dienas ziemas sezonā ceļi vismaz vienreiz nokaisīti ar smiltīm, novērtējot pierādījumus, kas liecina, ka palicis smilšmateriāls, kas novērtēšanas dienā varēja suspendēties atkārtoti.

3. Dalībvalstis nosaka, kādas atkārtotas suspendēšanās epizodes piedēvējamas ceļu nokaisīšanai ar sāli ziemā, ņemot vērā laiku, kad attiecīgajā apgabalā ziemas sezonā pirms novērtēšanas dienas pēdējoreiz veikta nokaisīšana ar sāli, kā arī temperatūru, nokrišņus un ceļa virsmas apstākļus laikā starp nokaisīšanu ar sāli un novērtēšanas dienu.

4. Dalībvalstis nosaka, kādas atkārtotas suspendēšanās epizodes piedēvējamas ceļu nokaisīšanai ar smiltīm vai sāli ziemā, ņemot vērā šādus aspektus:

a) paraugu ņemšanas punkta tuvums apgabalam, kurā veikta ceļu nokaisīšana ar sāli vai smiltīm;

b) iespējamā ietekme uz PM_{10} koncentrācijām lielā attālumā;

c) ceļa virsmas sausums novērtēšanas dienā, ko pierāda ar meteoroloģiskajiem novērojumiem vai kādu citu piemērotu metodiku.

5. Dalībvalstis pierāda, ka nekādi citi avoti nav būtiski veicinājuši atkārtotas suspendēšanās epizodes, kas piedēvējamas ceļu nokaisīšanai ar smiltīm vai sāli ziemā, un nav būtiski veicinājuši PM_{10} koncentrācijas pieaugumu.

4. pants

Kā kvantificējams pienesums no ceļu nokaisīšanas ar smiltīm vai sāli ziemā

1. Dalībvalstis kvantificē pienesumu no ceļu nokaisīšanas ar smiltīm vai sāli ziemā, izmantojot piemērotu metodi, kas atbilst 2. panta b) punktā noteiktajam principam un šajā pantā noteiktajām prasībām.

2. Ja nav pieejami dati un informācija, kas vajadzīgi, lai izmantotu citas piemērotas metodes, ar kurām kvantificē pienesumu no ceļu nokaisīšanas ar smiltīm ziemā, dalībvalstis var izmantot rupjo daļiņu frakcijas metodi. Ja dalībvalstis atsevišķi vai kopā ar citām metodēm izmanto rupjo daļiņu frakcijas metodi, tās nodrošina, ka

a) tiek aprēķināta augsta rupjo daļiņu frakcija salīdzinājumā ar frakciju paraugu ņemšanas punktos, kurus ceļu nokaisīšana ar smiltīm ziemā neietekmē, un ka $PM_{2,5}/PM_{10}$ attiecība ir 0,5 vai mazāka;

b) PM_{10} un $PM_{2,5}$ paraugi tiek ņemti un mērīti vienā un tajā pašā paraugu ņemšanas punktā un ar vienu un to pašu vai pielīdzināmu metodi vai, ja $PM_{2,5}$ mērījumi tajā pašā paraugu ņemšanas punktā nav pieejami, tad $PM_{2,5}$ koncentrācijas tiek aplēstas, izmantojot $PM_{2,5}/PM_{10}$ attiecību salīdzināmā paraugu ņemšanas punktā;

c) riepas ar radzēm novērtēšanas zonā vai nu netiek izmantotas, vai veido ne vairāk kā 1 % no riepu izmantojuma.

3. Ja dalībvalstis, lai atsevišķi vai kopā ar citām metodēm kvantitatīvi noteiktu pienesumu no ceļu nokaisīšanas ar sāli ziemā, izmanto ķīmiskās analīzes metodi, tās nodrošina, ka

a) ir pieejama informācija par izmantotās sāls ķīmisko sastāvu;

b) par katru skarto dienu paraugu ņemšanas punktā, ko ietekmē ceļu nokaisīšana ar sāli ziemā, vai paraugu ņemšanas punktā ar līdzīgiem raksturlielumiem ievāc PM_{10} paraugus un tos analizē saskaņā ar piemērojamo references metodi vai jebkuru līdzvērtīgu metodi;

c) par katru skarto dienu ar pienācīgām aprēķina metodēm nosaka sālsmateriāla koncentrācijas.

4. Pienesumu no ceļu nokaisīšanas ar smiltīm vai sāli ziemā nosaka katrā attiecīgajā paraugu ņemšanas punktā par katru novērtēšanas dienu un izsaka $\mu g/m^3$.

Dati, kas, izmantojot mērījumus vai modelēšanu, iegūti, lai kvantificētu pienesumu, kas piedēvējams ceļu nokaisīšanai ar smiltīm vai sāli ziemā, atbilst relevantajiem datu kvalitātes mērķiem, kas noteikti Direktīvas (ES) 2024/2881 V pielikumā.

Ja nevar pierādīt, ka koriģētā dienas PM_{10} koncentrācija ir zemāka par piemērojamo dienas robežvērtību, šajā lēmumā pārsniegumu neuzskata par piedēvējamu ceļu nokaisīšanai ar smiltīm vai sāli ziemā.

5. Dalībvalstis var uzskatīt, ka Direktīvas (ES) 2024/2881 I pielikumā noteiktās vienas dienas vidējās vērtības aprēķināšanas perioda PM_{10} robežvērtības ("dienas PM_{10} robežvērtība") pārsniegums ir piedēvējams ceļu nokaisīšanai ar smiltīm vai sāli ziemā, ja dienas PM_{10} koncentrācijas, no kā atskaitīts pienesums no ceļu nokaisīšanas ar smiltīm vai sāli ziemā ("koriģētās dienas PM_{10} koncentrācijas"), attiecīgajās dienās nepārsniedz dienas PM_{10} robežvērtību.

6. Dalībvalstis var uzskatīt, ka Direktīvas (ES) 2024/2881 I pielikumā noteiktās kalendārā gada vidējās vērtības aprēķināšanas perioda PM_{10} robežvērtības ("gada PM_{10} robežvērtība") pārsniegums ir piedēvējams ceļu nokaisīšanai ar smiltīm vai sāli ziemā, ja koriģētās gada PM_{10} koncentrācijas attiecīgajā kalendārajā gadā nepārsniedz gada PM_{10} robežvērtību.

Aprēķinot koriģētās gada PM_{10} koncentrācijas, dalībvalstis izmanto koriģētās dienas PM_{10} koncentrācijas un no pārsnieguma statistikas, kad ir konstatēta ziemā veiktas smilšu vai sāls nokaisīšanas ietekme uz konkrētu dienu, neatmet dienas PM_{10} vērtību.

7. Procedūras, ar kurām atskaita pienesumu no ceļu nokaisīšanas ar smiltīm vai sāli ziemā, katrā paraugu ņemšanas punktā piemēro atsevišķi, un aprēķinātās PM_{10} koncentrācijas uzskata par reprezentatīvām attiecībā uz konkrētā paraugu ņemšanas punkta telpiskās reprezentativitātes teritoriju.

Ja rezultātus domāts piemērot telpiskajā mērogā, kas nesakrīt ar paraugu ņemšanas punkta telpiskās reprezentativitātes teritoriju, var noteikt reprezentatīvu teritoriju ap attiecīgo paraugu ņemšanas punktu, ņemot vērā avota specifiku un ziemā veiktās smilšu vai sāls nokaisīšanas komponenta atšķirīgos dispersijas modeļus.

5. pants

Saprātīgu PM_{10} koncentrācijas mazināšanas pasākumu piemērošana

Dalībvalstis Komisijai sniedz pierādījumus par saprātīgu pasākumu piemērošanu, piemēram, par optimizētu smilšu un sāls nokaisīšanas praksi, sniega aizvākšanu, ceļu uzturēšanu, putekļu saistīšanu un ielu tīrīšanu ar mērķi samazināt PM_{10} koncentrāciju, kas saistīta ar atkārtoti suspendētām daļiņām sakarā ar ceļu nokaisīšanu ar smiltīm vai sāli ziemā.

Dalībvalstis pirmajā daļā minētos pierādījumus iesniedz kā tehniskos ziņojumus saskaņā ar pielikumu.

6. pants

Dokumentācija

Dalībvalstis dokumentē, kāda metode izmantota, lai pierādītu, ka pārsniegumi ir saistīti ar daļiņu atkārtotu suspendēšanos sakarā ar ceļu nokaisīšanu ar smiltīm vai sāli ziemā. Tās Komisijai iesniedz attiecīgus tehniskos ziņojumus saskaņā ar pielikumu.

7. pants

Stāšanās spēkā

Šis lēmums stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Briselē, 2026. gada 5. novembrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN

PIELIKUMS

Tehniskajā ziņojumā iekļaujamā informācija

A. **Mērķis un tvērums**

1. Gads, par ko tiek ziņoti dati

2. Norāde uz tehniskā ziņojuma mērķi ar atsauci uz Direktīvas (ES) 2024/2881 17. panta piemērošanu

B. **Kompetentā iestāde vai struktūra**

1. Dalībvalsts

2. Kompetentās iestādes vai norīkotās struktūras nosaukums

3. Kompetentās iestādes vai norīkotās struktūras lomas un iesaistes apraksts

C. **Apraksts par pārsnieguma situācijām, kas piedēvējamas ceļu nokaisīšanai ar smiltīm vai sāli ziemā**

1. To zonu saraksts, kuras ietekmē pienesums un kurās piemērojamo gaisa kvalitātes standartu pārsniegumi gadā, par ko ziņo datus, ir piedēvējami ceļu nokaisīšanai ar smiltīm vai sāli ziemā

2. Paraugu ņemšanas punkti, kurus ietekmē pienesums, kas piedēvējams ceļu nokaisīšanai ar smiltīm vai sāli ziemā

3. Mērījumos konstatēto dienas PM_{10} robežvērtības pārsniegumu skaits

4. Informācija par PM_{10} avotiem skartajās zonās

5. Dienas PM_{10} koncentrācijas pirms un pēc ziemā veiktās smilšu vai sāls nokaisīšanas pienesuma atskaitīšanas visos novērtējuma punktos un teritorijās

6. Aplēstais dienas PM_{10} robežvērtības pārsniegumu skaits pēc tam, kad atskaitīts ziemā veiktās smilšu un sāls nokaisīšanas pienesums

7. Gada PM_{10} koncentrācijas pirms un pēc ziemā veiktās smilšu vai sāls nokaisīšanas pienesuma atskaitīšanas visos novērtējuma punktos un teritorijās (attiecīgā gadījumā)

D. **Tās procedūras apraksts, ko izmanto, lai noteiktu pienesumu no atkārtotas daļiņu suspendēšanās pēc ceļu nokaisīšanas ar smiltīm vai sāli ziemā**

1. Tās metodes apraksts, ko izmanto, lai konstatētu un kvantificētu pienesumu no ceļu nokaisīšanas ar smiltīm vai sāli ziemā

2. Apraksts par 2. pantā izklāstīto principu piemērošanu pienesuma noteikšanai izmantotajai metodei

3. Informācija par izmantoto metožu kvalitātes kontroli un nodrošināšanu un atsauces uz to pamatā esošajiem metodiskajiem ziņojumiem

4. Ar kvantificēšanu saistītās nenoteiktības analīze; skaidri atspoguļo kļūdas robežu, ticamības intervālus vai jebkādus citus attiecīgus statistikas rādītājus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu kvantificēšanas precizitāti un pareizību

E. **Pierādījumi, kas apliecina, ka pārsnieguma situācijas ir saistītas ar daļiņu atkārtotu suspendēšanos pēc ceļu nokaisīšanas ar smiltīm vai sāli ziemā**

1. To datumu saraksts, kuros konstatētas atkārtotas suspendēšanās epizodes sakarā ar ceļu nokaisīšanu ar smiltīm vai sāli ziemā, ar pierādījumiem, kā tās ir noteiktas

2. Tas, vai pirms attiecīgā pārsnieguma ir veikta ceļu nokaisīšana ar smiltīm vai sāli ziemā

3. Apstiprinājums, ka ceļa virsma attiecīgā pārsnieguma dienā bijusi sausa

4. Informācija par citiem PM_{10} avotiem, arī dabisku avotu pienesumu, kas veicina paaugstinātu PM_{10} koncentrāciju

F. **Pierādījumi, kas apliecina, ka ir veikti saprātīgi PM_{10} koncentrācijas mazināšanas pasākumi**

1. To prakšu saraksts un īss apraksts, kas izmantotas, lai samazinātu PM_{10} koncentrāciju laikā, kad veic ceļu nokaisīšanu ar smiltīm vai sāli ziemā, un pēc tam